

Afgørelser – Reg. nr.: 07549.00

Fredningen vedrører: Købelev Skov

Domme

Taksationskommissionen 21-05-1985

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 30-11-1984

Fredningsnævnet 20-12-1982

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

REG. NR. 07549.000

ADRESSE:

MALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K

TLF. 01-11 95 65

Sag nr. 206 A. Fredning af en del af Købelev skov.

Kendelse:

(Meddelt den 21. maj 1985)

Overfredningsnævnets afgørelse af 30. november 1984 om erstatning i anledning af fredningen af en del af Købelev skov i Ravnsborg kommune, Storstrøms amt, er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af samtlige ejere, der under taksationen har været repræsenteret af konsulent Per Sørig, Landskontoret for Landboret, og skovrider Niels Bang, Lolland-Falsters Skovdyrkerforening.

Taksationskommissionen har den 19. april 1985 afholdt møde med lodsejerne, af hvilke Ejnar Marcussen og John Krøyer var personligt til stede, og deres repræsentanter og har derefter foretaget besigtigelse af de fredede skovarealer.

For taksationskommissionen har ejerne påstået de af overfredningsnævnet fastsatte erstatninger forhøjet til 17.500 kr. pr. ha svarende til ca. halvdelen af arealernes handelsværdi. De har henvist til den argumentation, de fremførte for overfredningsnævnet, og som er gengivet i overfredningsnævnets af-

gørelse. De har navnlig anført, at der ved fredningen sker en meget væsentlig indskrænkning i de udnyttelsesmuligheder, der havde foreligget, hvis fredning ikke var sket, hvorfor den fastsatte erstatning på 8.000 kr. pr. ha langt fra dækker de lidte tab. Der havde i hvert fald været mulighed for at dyrke pyntegrønt eller juletræer i to omdrifter. Også muligheden for at ændre vegetationen til højskov forelå og måtte betragtes som en nærliggende driftsform i betragtning af de stigende priser på olie og andre energikilder. I det hele bestrider ejerne rigtigheden af det, overfredningsnævnet har anført som begrundelse for at se bort fra ejernes beregning af tabet. Den omstændighed, at der er tale om mange små parceller med hver sin ejer, behøver ikke at vanskeliggøre en rationel drift. Man har gode erfaringer andre steder fra på Lolland og Falster med hensyn til fælles drift af sådanne skove. Iøvrigt kan der ikke ses bort fra, at der kunne være opnået tilladelse fra landbrugsministeriet til at frastykke skovparcellerne for at foretage sammenlægning til en samlet skovejendom. Ejerne gør ikke gældende, at fredningsindgrebet virker hårdere på den begrænsede del af det fredede, som ikke er noteret som fredskovpligtigt areal, end på den øvrige del af det fredede.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Ved fastsættelsen af erstatningerne kan der ikke ses bort fra, at de fredede arealer, der som nævnt i overfredningsnævnets afgørelse er udlodder af en størrelse mellem 0,19 og 1,32 ha, gennem en årrække før fredningssagens rejsning ikke har været søgt udnyttet økonomisk på anden måde end til ejernes forsyning med brænde og andre mindre skoveffekter, og at parcellerne efter det oplyste ikke eller kun i uvæsentligt omfang har været handlet mellem ejendommenes ejere. Det må på

denne baggrund efter taksationskommissionens opfattelse have formodningen imod sig, at udbyttetabet - og dermed nedgangen i ejendommenes handelsværdi - kan være af en størrelse som hævdet af ejerne. Kommissionen finder ikke i de fremkomne oplysninger belæg for størrelsen af den hævdede handelsværdi og især ikke for, at fredningen skulle reducere handelsværdien til det halve.

Det må lægges til grund, at der uanset fredningen kun ville have været mulighed for i begrænset omfang at nyttiggøre arealerne ved dyrkning af juletræer og pyntegrønt, og kommissionen er uanset det af ejerne anførte enig med overfredningsnævnet i, at den omstændighed, at arealet er opdelt i adskillige små lodder med hver sin ejer, må antages at ville vanskeliggøre en rationel drift. Muligheden af, at lodderne kunne være tilladt frastykket som led i etableringen af en samlet skovejendom, lader sig vel ikke afvise, men de praktiske vanskeligheder ved at gennemføre noget sådant ville efter kommissionens skøn være så betydelige, at der ved erstatningsfastsættelsen kan ses bort herfra. Hertil kommer, at besiddelsen under en landbrugsejendom af selv en lille skovparcel repræsenterer en "herlighedsværdi" eller tillægsværdi til landbrugsejendommen, som ikke er lavere end den direkte frastykningsværdi. Det er herefter kommissionens opfattelse, at fuldstændig erstatning for det af fredningen flydende tab er ydet, når erstatningerne fastsættes efter en takst på 8.000 kr. pr. ha. Kommissionen stadfæster derfor overfredningsnævnets afgørelse.

Herefter bestemmes:

Der fastsættes følgende erstatninger til ejerne af fredede

arealer i Købelev skov.

Lb.nr. 1,	Kurt Rasmussen for 1,32 ha	10.560 kr.
Lb.nr. 2,	Ejnar Marcussen for 0,80 ha	6.400 kr.
Lb.nr. 3,	Viktor Andersen for 1,20 ha	9.600 kr.
Lb.nr. 4,	Emilie Juliussen for 0,19 ha	1.520 kr.
Lb.nr. 5,	Niels Rahbæk Andersen for 0,92 ha	7.360 kr.
Lb.nr. 6,	John Krøyer for 0,48 ha	3.840 kr.

Beløbene forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 30. november 1984.

For sagkyndig bistand under taksationen tillægges der ejerne af arealer i Købelev skov 1.000 kr. Beløbet kan udbetales direkte til Landskontoret for Landboret.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Helge Richardt

OVERFREDNINGSNÆVNET>

30/11-1984

OBS:

Overfredningsnævnets afgørelser om fredning og om erstatning er fælles for to sager -

Den fulde tekst af fredningsafgørelsen og hele erstatningsafgørelse fremgår af REG.NR. 07548.000.

Overfredningsnævnets afgørelse

af 30. november 1984

om fredning af Stubtykke skov og en del af Købelev skov i Ravnsborg kommune, Storstrøms amt (sagerne nr. 2551/82 og 2554/83).

Fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige fredningskreds har ved afgørelser af 20. december 1982 bestemt fredning af Stubtykke skov på henved 10 ha og af ca. 5 ha af Købelev skov. Fredningen tilsigter at opretholde skovene som stævningsskove, således at den deraf følgende bundvegetation kan bevares. Fredningerne omfatter 14 ejendomme helt eller delvis. Fredningssagerne er rejst af Danmarks Naturfredningsforening.

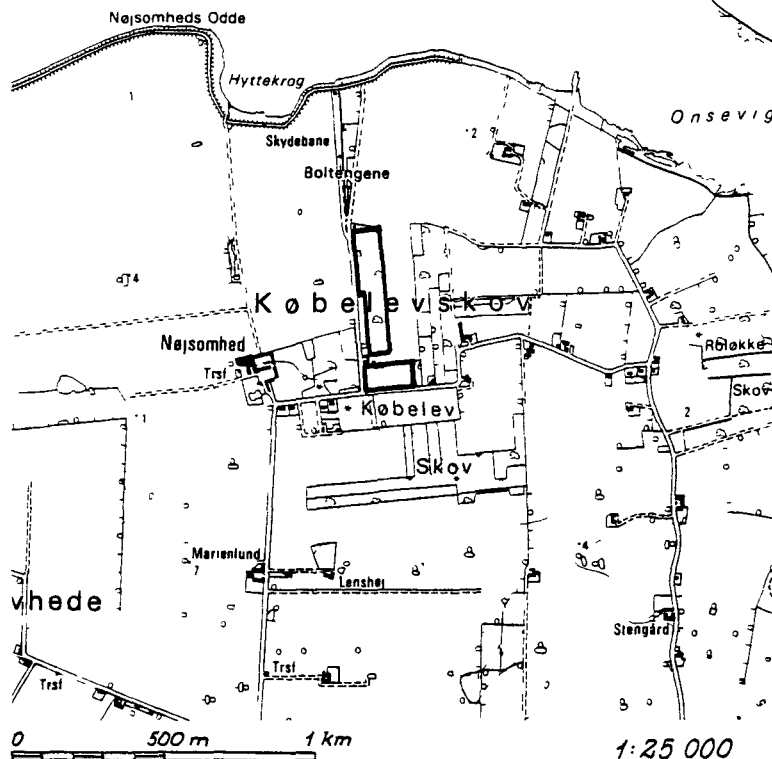
Fredningsnævnets afgørelse vedrørende Stubtykke skov er i henhold til naturfredningslovens § 25 forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse. Begge afgørelser er tillige påklaget til overfredningsnævnet af Storstrøms amtsråd for så vidt angår fredningsbestemmelsernes indhold og af såvel amtsrådet som samtlige ejere for så vidt angår erstatningsfastsættelsen.

Amtsrådet har for overfredningsnævnet anbefalet fredningerne, men ønsket en mindre ændring i bestemmelserne om amtsrådets ret til at foretage plejeforanstaltninger til sikring af en regelmæssig stævningsskove. Amtsrådet har endvidere ment, at arealerne bør afstås til det offentlige, medmindre de tilkendte fredningserstatninger nedsættes væsentligt.

Købelev Skov

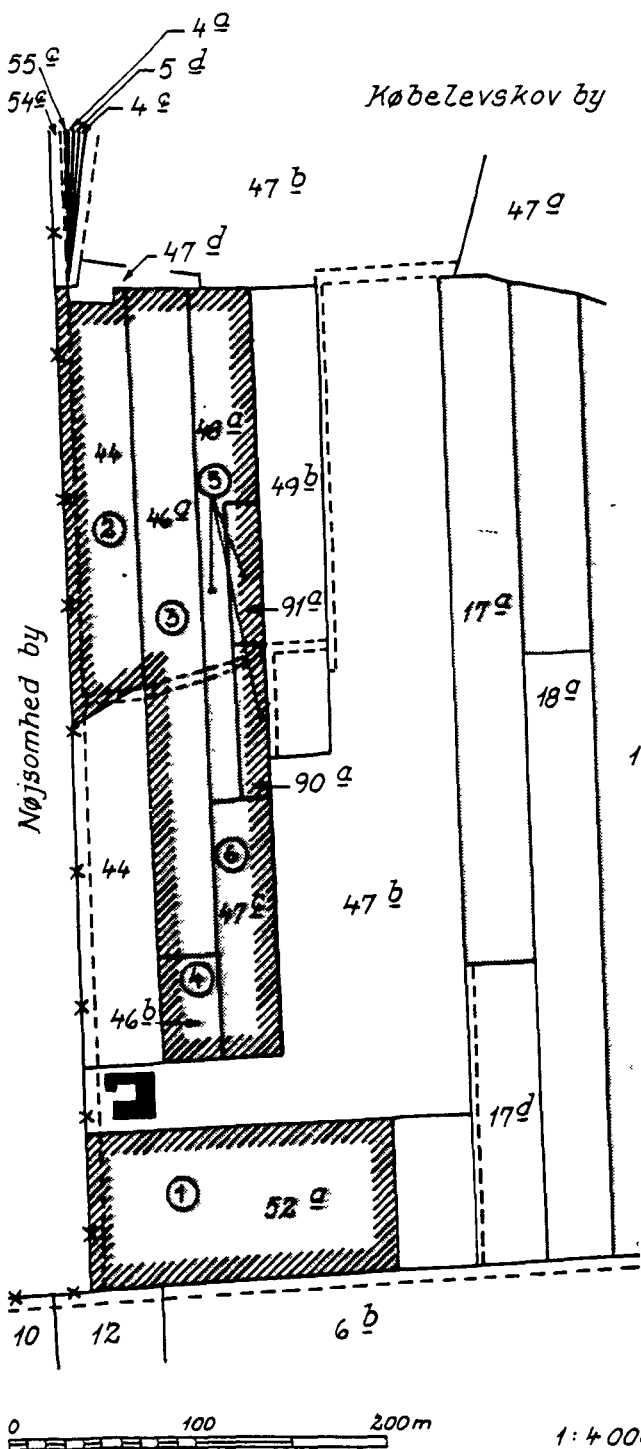
Del af
Købelev Skov, Købelev
Ravnsborg kommune
Storstrøms amtskommune

Oversigtskort, udsnit af kortblad 1411 III NØ.

Udarbejdet af Storstrøms amtskommune
til brug ved fredningssager
særtryk med geodætisk instituts
tilladelse (A83)

FREDNINGSKORT
Overfredningsnævnets afgørelse
om fredning af 30/11 1984 i
sag nr. 2551/82

Signaturforklaring:

- Fredningsgrænse
- Lb. nr.
- Skov

Udfærdiget af Storstrøms amtskommune, amtsfredningsinspektoralet dec. 1982
Enkelte rettelser og tilføjelser af fredningsstyrelsen nov. 1984

FREDNINGSNÆVNET>

U D S K R I F T

AF

FORHANDLINGS- OG KENDELSESPROTOKOL

for

FREDNINGSNÆVNET FOR STORSTRØMS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

År 1982 den 20. december blev i
F.S. 129/1979 Fredning af en del af Købelev Skov
truffet følgende

A F G Ø R E L S E

Under nærværende sag har Danmarks Naturfredningsforening ved skrivelse af 28. september 1979 begæret rejst fredningssag for en del af Købelev Skov, ca. 4,91 ha. Fredningspåstanden går i det væsentlige ud på at sikre, at stævningsskoven som driftsform og den deraf følgende rige bundflora bevares, dels ved forbud mod gennemførelse af en række foranstaltninger dels ved aktiv landskabspleje.

Den endelige fredningspåstand omfatter følgende arealer:

Lb.nr.	Ejersnavn Postadresse	Matr.nr.	ca.ha.	ant.lod
1.	Kurt Brøndegaard Nielsen Harpelundevej 48 4900 Nakskov	del af 52 <u>a</u> Købelev Skov Købelev sogn	1,32	1
2.	Ejnar Marcussen Skelstrupvej 10 Købelev, 4900 Nakskov	del af 44 smst.	0,80	1
3.	Viktor Andersen Skovbøllevej 10 Købelev 4900 Nakskov	46 <u>a</u> smst.	1,20	1
4.	Emilie Juliussen Kappelvej 15 4900 Nakskov	46 <u>b</u> smst.	0,19	1
5.	Niels Rahbæk Andersen Bymøllevej 90 Købelev 4900 Nakskov	48 <u>a</u> smst. 90 <u>a</u> smst. 91 <u>a</u> smst.	0,64 0,14 0,14	1 1 1
6.	John Krøyer Harpelundevej 28 Købelev 4900 Nakskov	47 <u>c</u> smst.	0,48	1
Ialt			4,91 ha	
=====				

Danmarks Naturfredningsforening har i begæringen om rejning af fredningssagen bl.a. anført, at området, der ønskes fredet, er en såkaldt stævningsskov. De fleste hjemmehørende danske træarter skyder igen fra stubben eller fra roden, når de skæres ned, og hvis de overlades til sig selv, kommer de med tiden til at danne et flerstammet træ. Når nedskæringen gentages med regelmæssige mellemrum og med det hovedformål at opnå genvækst, taler man om stævning. En stævningsskov er således en skov eller et stykke af en skov, der overvejende består af stævnedede træer. Begrebet

"stævningsskov" er sikkert ukendt for de fleste nulevende mennesker, men stævningsdriften var før udskiftningen i forbindelse med landboreformerne i slutningen af 1700-tallet en vigtig del af bøndernes udnyttelse af mange skovarealer, herunder særligt de fugtige. Mange stævningsskove forsvandt allerede inden udskiftningen i forbindelse med skovens tilbagegang, og de fleste af de resterende forsvandt som følge af udskiftningen. Driftsformen er nu næsten fuldstændig ophørt, men der kan endnu findes spor af den flere steder, og på Lolland er en del af Købelev Skov og Stubtykke Skov, der samtidig er påstået fredet, de bedste eksempler på den gamle driftsform. Det er et særkende ved stævningsskoven, at dens flora fremtræder med meget stor variation og ved en artssammensætning, der er usædvanlig for den jævne lollandske morænelerflade.

E. Worsøe, der er specialist i stævningsskove har udfærdiget et notat om stævningsskoven og en floraliste.

Skovhistorisk Selskab har afgivet en udtalelse af 8. juli 1979 om den omhandlede del af Købelev Skov og har heri bl.a. anført, at skoven må betegnes som fredningsværdig af såvel botaniske som skovhistoriske grunde.

Amtsfredningsinspektoratet har ved skrivelse af 13. juli 1979 udtalt sig til støtte for fredningens gennemførelse, idet man bl.a. har anført, at man finder, at skoven er særdeles fredningsværdig, og Storstrøms Amtsråd har den 19. december 1979 vedtaget at anbefale fredningen.

Bekendtgørelse i henhold til naturfredningslovens § 15 stk. 1 har været indrykket i de lokale aviser og Statstidende for henholdsvis den 29. og 30. oktober 1979. Lodsejerne blev samtidig underrettet pr. brev.

Nævnet har afholdt besigtigelse og møde i sagen i henhold til naturfredningslovens § 17 stk. 1 den 30. november 1979, hvortil alle interesserede var indvarslet, ligesom mødet var bekendtgjort sammen med bekendtgørelsen i henhold til naturfredningslovens § 15 stk. 1.

Kurt Brøndegaard Nielsen såvel som de øvrige lodsejere, der under sagen har været repræsenteret af De Samvirkende Lolland-Falsterske Landboforeninger, har ikke villet protestere mod fredningens gennemførelse, men har påstået sig tilkendt erstatning.

Fredningen får herefter følgende indhold:

1. Skoven skal bevares som stævningsskov, således at denne særlige driftsform og områdets usædvanlige biologi bevares og udbygges.
2. Bebyggelse, herunder opstilling af campingvogne, boder, skure eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted. Kortvarig opstilling af arbejdsskure, der er nødvendige i forbindelse med skovdriften er dog tilladt.
3. Etablering af pelsdyr- og fjerkræfarme, fasanerier samt drivhusgartnerier må ikke finde sted. Dog er det tilladt at opsætte løse volierer og fodringsautomater.
4. Der må ikke opstilles master og transformatorstationer eller føres luftledninger hen over området.
5. Arealerne skal drives som stævningsskov med overstandere af løvtræer.
6. Skoven må kun forynges ved selvsåning eller stævning. Eksisterende løvtræsbevoksninger må således ikke erstattes med nåltræsbevoksninger. Hugst i overstanderne skal ske ved plukhugst.
7. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder udnyttelse af forekomster i jorden samt opfyldning og planering er ikke tilladt.
8. Henkastning af affald må ikke finde sted, og der må ikke henstilles udrangerede biler, maskiner o. lign.
9. Vejanlæg- og reguleringer, bortset fra de for land- og skovbrugsdriften nødvendige veje, som følger det naturlige terræn, må ikke foretages.
10. Spildevandstilledning må ikke finde sted.
11. Arealerne må ikke yderligere afvandes, og ved reovering af dræn og ved grøfternes oprensning må vandstanden i området ikke yderligere sænkes.
12. Sprøjtning med pesticider samt gødskning må ikke finde sted uden tilladelse fra Fredningsnævnet.

Amtsrådet udarbejder efter forudgående samråd med lodsejerne en driftsplan, der skal sikre en regelmæssig stævningsdrift i overensstemmelse med fredningens formål. Amtsrådet har ret til efter forudgående underretning af ejeren at foretage plejeforanstaltninger i overensstemmelse med driftsplanen.

Vedmassen, der fremkommer i forbindelse med skovdrift og plejeforanstaltninger tilfalder vederlagsfrit ejeren, såfremt han afhenter vedmassen inden en af amtsrådet meddelt frist.

Afgørelsen vil være at tinglyse som servitut på følgende matr. nre.:

52 a, 44, 46 a, 46 b, 48 a, 90 a, 91 a og 47 c af Købelev Skov, Købelev.

Afgørelsen kan påklages til Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

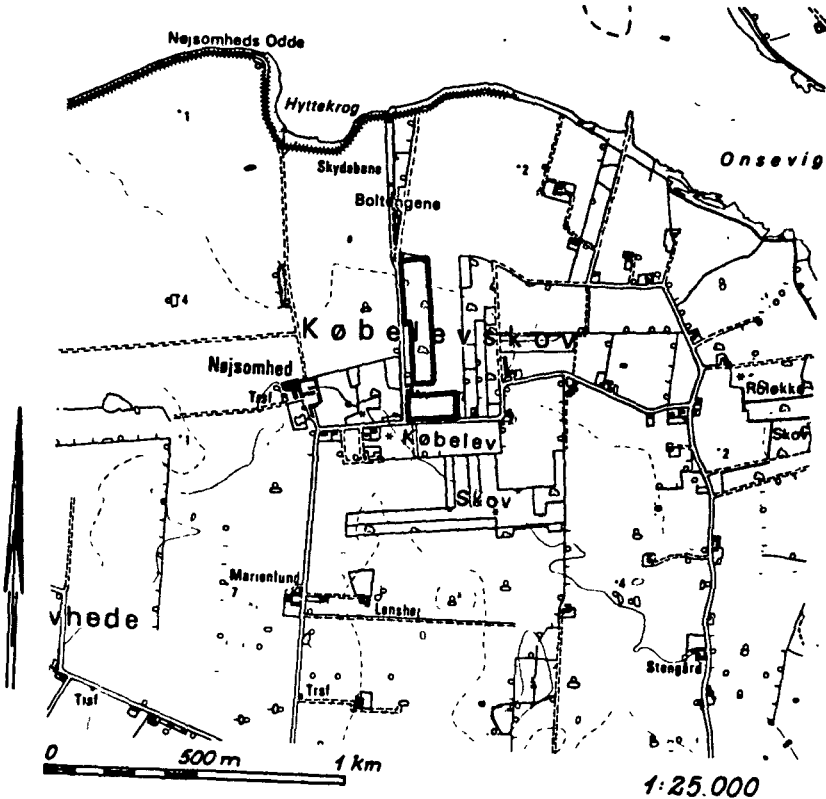
Knud Boysen

Kjeld Grave

K.W. Kofoed

Købelev Skov

Del af
 Købelevskov by
 Købelev sogn
 Ravensborg kommune
 Storstrøms amtskommune

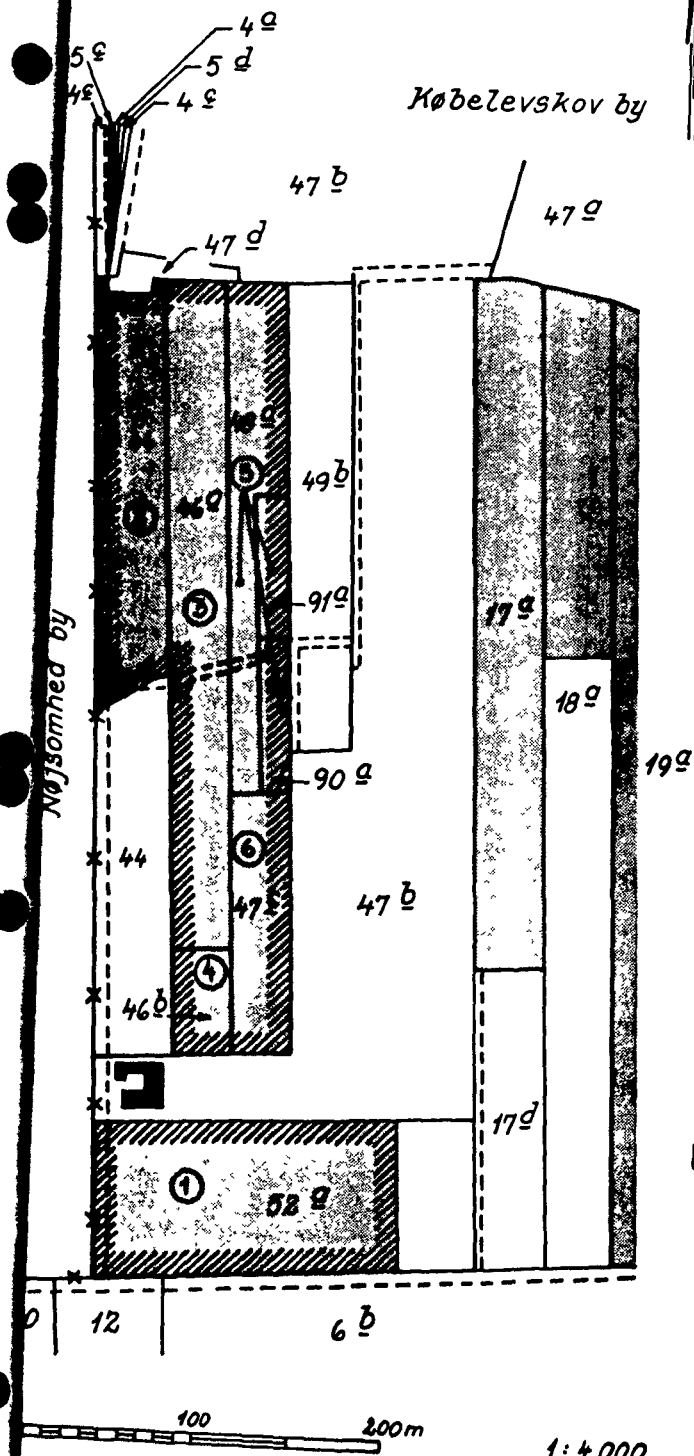

Oversigtskort, udsnit af kortblad 1411 III NØ,
 særlig tryk med Geodætisk Instituts tilladelse
 (A 400/76). Copyright.

FREDNINGSKORT
 hørende til fredningsnænet for
 Storstrøms amts sydlige fredningskreds'
 kendelse af 20. december 1982.

Signaturforklaring:

- Fredningsgrænse
- Lb. nr.
- Skov

U D S K R I F T

AF

FORHANDLINGS- OG KENDELSESPROTOKOL

for

FREDNINGSNÆVNET FOR STORSTRØMS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

År 1982 den 20. december blev i
F.S. 129/1979 Fredning af en del af Købelev Skov
(Erstatningsspørgsmålet)
truffet følgende

A F G Ø R E L S E

Ved en samtidig hermed truffet afgørelse har Fredningsnævnet bestemt, at en del af Købelev Skov skal fredes.

Fredningen omfatter følgende arealer:

Lb. nr.	Ejersnavn Postadresse	Matr.nr. Ejerlav og sogn	ca. ha.	Ant. lod
1.	Kurt Brøndegaard Nielsen Harpelundevej 48 4900 Nakskov	52 <u>a</u> Købelev Skov Købelev sogn	1,32	1
2.	Ejnar Marcussen Skelstrupvej 10 Købelev 4900 Nakskov	del af 44. smst.	0,80	1
3.	Viktor Andersen Skovbøllevej 10 Købelev 4900 Nakskov	46 <u>a</u> smst.	1,20	1
4.	Emilie Juliussen Kappelvej 15 4900 Nakskov	46 <u>b</u> smst.	0,19	1
5.	Niels Rahbæk Andersen Bymøllevej 90 Købelev 4900 Nakskov	48 <u>a</u> smst. 90 <u>a</u> smst. 91 <u>e</u> smst.	0,64 0,14 0,14	1 1 1
6.	John Krøyer Harpelundevej 28 Købelev 4900 Nakskov	47 <u>c</u> smst.	0,48	1
Ialt			4,91 ha ✓	

Lodsejerne, der bortset fra Kurt Brøndegaard Nielsen under sagen har været repræsenteret af De Samvirkende Lolland-Falsterske Landboforeninger, har oprindeligt påstået sig tilkendt en erstatning på 42.950,- kr. ha. Erstatningsbeløbet var fastsat på baggrund af beregninger foretaget af skovrider Niels Bang, Lolland-Falsters Skovdyrkerforening, over de indtægter, som lodsejerne kunne opnå ved anlæg af juletrækultur på 50 % af arealerne.

De af skovrider Niels Bang foretagne beregninger har af nævnet været forelagt for Statens Tilsyn med Private Skove, Amtsfredningsinspektora-tet og regnskabskontoret for Lolland-Falsters Familiebrug til udtalelse. Det fremgår af de afgivne udtalelser, at man ikke med sikkerhed har kunnet anfægte skovrider Niels Bangs beregninger på afgørende punkter.

Under et møde den 20. august 1982 har lodsejerne som deres endelige påstand påstået sig tilkendt en erstatning på 35.000 kr. pr. ha samt et beløb til dækning af udgifterne ved sagkyndig bistand.

Lodsejerne har til støtte for deres endelige erstatningspåstand navnlig anført, at handelsværdien for arealerne må antages at udgøre mindst 35.000 kr. pr. ha, idet der i 1982 er blevet ydet en erstatning af denne størrelse pr. ha for de landbrugsarealer, der blev afstået ved ekspropriation i forbindelse med etableringen af Tårsvejen på Vestlolland, Ulempeerstatningerne i nærværende sag bør fastsættes i samme størrelsesorden, som en erstatning i forbindelse med afståelse, da fredningen afskærer lodsejerne fra en rationel udnyttelse af arealerne, enten som landbrugsjord eller ved dyrkning af juletrækultur, der ifølge skovrider Niels Bangs beregninger kunne have indebåret en betydelig indtjening. Lodsejerne har endelig anført, at prisen for landbrugsjord i området bør være vejledende ved vurderingen af, hvad de omhandlede skovlodder er værd, da skovlodder af den foreliggende størrelse typisk aldrig vil blive afhændet særskilt, men vil blive solgt sammen med et langt større landbrugsareal, uden at der bliver fastsat en særskilt pris for skovlodden,

Lodsejeren Kurt Brøndegaard Nielsen, der under sagen har været repræsenteret af advokat P. Brøndtved, Nakskov, har påstået sig tilkendt en erstatning på 20.000 kr. pr. ha samt et beløb til dækning af advokatbistand.

Til de anførte erstatningskrav skal nævnet bemærke:

Lodsejernes oplysninger om arealernes handelsværdi som landbrugsjord og størrelsen af de indtægtstab, som de lider ved, at de afskæres fra en rationel udnyttelse af arealerne - der efter det oplyste er af god bonitet - f. eks. ved etablering af juletrækultur, findes ikke på afgørende punkter at kunne anfægtes.

Efter det foreliggende, herunder særlig den omstændighed, at lodsejerne bevarer ejendomsretten over arealerne, at disse i en meget lang årrække har været drevet som stævningskov, og at vedmassen, som arealerne afkaster, fortsat vil tilfalde lodsejerne, finder nævnet dog, at erstatningen, der udbetales kontant, skønsmæssigt bør fastsættes til 15.000 kr. pr. ha.

Herudover finder nævnet, at der under hensyn til sagens karakter bør ydes lodsejeren Kurt Brøndegaard Nielsen 1000 kr. til advokatbistand og de øvrige lodsejere et samlet beløb på 4.000 kr. til sagkyndig bistand fra De Samvirkende Lolland-Falsterske Landboforeninger.

Erstatningerne opgøres herefter således:

<u>lb. nr. 1 Kurt Brøndegaard Nielsen</u>	
1,32 ha á 15.000 kr.	19.800 kr.
<u>lb. nr. 2 Ejnar Marcussen</u>	
0,80 ha á 15.000 kr.	12.000 kr.
<u>lb. nr. 3 Viktor Andersen</u>	
1,20 ha á 15.000 kr.	18.000 kr.
<u>lb. nr. 4 Emilie Juliussen</u>	
0,19 ha á 15.000 kr.	2.850 kr.
<u>lb. nr. 5 Niels Rånbæk Andersen</u>	
0,92 ha á 15.000 kr.	13.800 kr.
<u>lb. nr. 6 John Krøyer</u>	
0,48 ha á 15.000 kr.	7.200 kr.
Advokat P. Brøndtved, Nakskov	1.000 kr.
De Samvirkende Lolland-Falsterske Landbo- foreninger for sagkyndig bistand	<u>4.000 kr.</u>
Erstatninger ialt	<u>78.650 kr. ✓</u> =====

Erstatningerne forrentes fra afgørelsens dato med en årlig rente, der er 1 % højere end den af Nationalbanken til enhver tid fastsatte diskonto jfr. naturfredningslovens § 19 stk. 4.

Den samlede erstatning med renter og omkostninger udredes efter naturfredningslovens § 24 stk. 1 af staten med 75 % og af Storstrøms Amtsråd med 25 %.

Afgørelsen kan påklages til Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende,

Knud Hansen

Kjeld Grave

K.W. Kofoed